



Kirjallisuuskatsaus

Elämme kovin pelottavia aikoja, taas. Valoisan tulevaisuuden ennustaja leimautuu helposti hiukan lapselliseksi pollyannaksi (1). Helpompaa on pelotella ydinaseilla, tulessa ja raivolla, puhumattakaan sivilisaatioidemme luhistumisesta pakolaisvyöryjen ja ilmastonmuutoksen alle. Hans Rosling, hiljakkoin edesmennyt ruotsalainen professori, virtuoosimainen luennoitsija ja miekannielijä, on kuitenkin osoittanut meille miljoonin tavoin, että olemme lähinnä harhaisten ennakkoluulojemme vankeja, enimmäkseen systemaattisen väärässä ja useimmiten liian pessimistisiä, mitä maailman tilaan tulee. Tämä koskee yhtä hyvin sivistyneistöä kuin yhteiskuntien johtajia ja toimittajia. Väärät luulot johtavat huonoon politiikkaan. Ilman enempää juonipaljauksia voin vilpittömästi suositella Roslingin ym. uunituoretta, vakavaa mutta samalla hauskaa Faktojen maailma -kirjaa kaikille meille opinhaluisille lukutaitoisille (2). Kirjassa mm. pohditaan, ketä tulisi vetää turpiin – vai mummiako?

Rosling kiistää olevansa pelkkä pollyanna. Hän listaa myös globaaleja uhkia, joista tulisi olla huolissaan. Yksi näistä on ilmastonmuutos. Huolen jakaa myös tamperelainen filosofi, kasvatustieteilijä Veli-Matti Värri kirjassaan Kasvatus ekokriisin aikakaudella (3). Maailman parantaminen edellyttää lasten kasvattamista pienestä pitäen hyvään ja ympäristöä huomioivaan ajatteluun. Kasvatus on kuitenkin aina kulttuurisesti ja yhteiskunnallisesti määrätynyt. Tullakseen hyväksytyksi yhteisössään lapsen tulee sisäistää ja hyväksyä yhteisön toimintatavat ja säännöt. Miten ja mihin siis kasvattaa, jos itse ymmärtää elämäntuotomme olevan ekologisesti täysin kestävä? Samalla, jos toivo häviää, mitään ei jää, joten sanavalinnoissakaan ei oikein olisi varaa erehtyä.

Olemme myös tulevaisuuden sankareita.

Suomalaisena ajattelijana Värri maalaa kirjassaan tummemmin sävyin kuin ruotsalainen Rosling, mutta kumpikin kirja on varsin suositeltavaa luettavaa.

F-lehtemme tämän numeron teemana on tulevaisuus, joka tietenkin yllättää aina. Ennustan silti, että oma roolimme perioperatiivisessa toiminnassa ei ainakaan tule pienemään. Olemme myös tulevaisuuden sankareita. Muutokset on parempi kohdata tietoisena faktoista kuin harhaanjohtettuna.

Siksikin on tärkeää jatkuvasti lukea, joskaan ei ihan mitä tahansa. Käynnissä on nimittäin globaali, ilmiselvästi Saatanan sponsoroima ihmiskoe, joka on jo aikaa sitten lähtenyt lapasesta, sekoittanut maailmanpolitiikan, kasvattanut rahavuuria, pilannut ihmissuhteita ja riistänyt kykymme keskittyä yhtään mihinkään. Kyse on tietenkin ns. sosiaalisen median myrkyllisille höyryille antautumisesta (4). Kuitenkin, töpselin voi edelleen vetää seinästä, ja Facebookin tai Twitterin voi myös hyvästellä. Suosittelenkin äärimmäiseen päättäväisyyteen: sell the cellular, buy a book!

Toivotan rauhallista ja hyvää joulun aikaa 2018 kaikille meille. ■

Viitteet

1. Porter EH. Pollyanna. Gummerus, 1925.
2. Rosling H, Rosling O, Rosling Rönnlund A. Faktojen maailma: asiat ovat paremmin kuin luulet. Otava, 2018.
3. Värri V-M. Kasvatus ekokriisin aikakaudella. Vastapaino, 2018.
4. www.kauppalehti.fi/uutiset/vaikutajat-jattavat-somen-yhtiot-tienaavat-saamalla-minut-voimaan-pahoin/98052b15-4763-3c7b-ad5c-f3c298d092ce.